

СЕКЦІЯ 3

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 338.43-049.5(477)

Вараксіна О.В.
старший викладач
Аграрно-економічного коледжу
Полтавської державної аграрної академії

ОЦІНКА РІВНЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Розглянуто рівень забезпечення продовольством населення країни. Зокрема, проаналізовано середньодобову поживність раціону, достатність споживання продуктів харчування, диференціацію доходів населення. Вказано на вагомі чинники підвищення конкурентоспроможності вітчизняного аграрного виробництва.

Ключові слова: продовольча безпека, економічна доступність продуктів харчування, фізична доступність продуктів харчування, якість продовольства, сукупні витрати домогосподарств, конкурентоспроможність аграрного виробництва.

Вараксіна Е.В. ОЦЕНКА УРОВНЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В УКРАИНЕ

Рассмотрен уровень обеспечения продовольствием населения страны. В частности, проанализирована среднесуточная питательность рациона, достаточность потребления продуктов питания, дифференциация доходов населения. Указано на задачи повышения конкурентоспособности отечественного аграрного производства.

Ключевые слова: продовольственная безопасность, экономическая доступность продуктов питания, физическая доступность продуктов питания, качество продовольствия, совокупные расходы домохозяйств, конкурентоспособность аграрного производства.

Varaksina O.V. THE EVALUATION OF PROVIDING OF FOOD SAFETY IN UKRAINE

It was considered the level of the food security of the population. In particular it was analyzed the average daily nutritional ration, the sufficiency of food consumption, income differentiation of the population. There was indicated the task of improving the competitiveness of domestic agricultural production.

Keywords: food safety, economic affordability of food, physical affordability of food, quality of food, total household expenditures, competitiveness of agricultural production.

Постановка проблеми. Проблема продовольчої безпеки в Україні є досить гострою і щільно пов'язана із кризовим станом економіки, обмеженістю матеріальних і фінансових ресурсів, робочої сили, депопуляції сільського населення та іншими чинниками, що негативно впливають на процес забезпечення продовольчої безпеки. В останні роки співвідношення між вітчизняним і імпортним продовольством становило 50% до 50%, що перевищило критичні межі імпортованих товарів у загальній структурі на 20%.

Україна потребує нової стратегії розвитку аграрного сектору з урахуванням ефективного використання його потенціалу, зменшення імпортованої продукції та посилення експортної орієнтації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Велику кількість досліджень було присвячено питанням, пов'язаним із світовим продовольчим і сільськогосподарським станом, забезпеченням населення продуктами харчування, державним регулюванням сільського господарства, проведенням реформ у сфері аграрної політики в Україні та інших країнах.

Суттєвий внесок до аналізу загальних проблем продовольчої безпеки і стабілізації агропродовольчого сектору зробили наукові праці таких вчених, як І.І. Лукінов, П.Т. Саблук, В.М. Трегобчук, М.А. Хвесик, А.С. Лисецький, П.П. Борщевський, Л.В. Дейнеко, О.М. Царенко, В.А. Ілляшенко, М.Й. Хорунжий, В.М. Геєць, М.В. Калиничук та інші.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз рівня продовольчого забезпечення населення України та визначення основних цілей конкурентоспроможного розвитку аграрного сектору держави.

У відповідності до поставленої мети визначимо коло завдань, спрямованих на її досягнення:

- проаналізувати рівень забезпечення продовольством населення країни;
- охарактеризувати середньодобову поживність раціону, достатність споживання продуктів харчування та диференціацію доходів населення країни;
- запропонувати ефективні шляхи підвищення конкурентоспроможності вітчизняного аграрного виробництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. За висновками експертів, обсяги середнього споживання харчових продуктів на одну особу та енергетичний вміст добових раціонів є недостатніми для підтримки на нормальному рівні здоров'я, працездатності та демографічного відтворення населення, при цьому продовольча безпека родин з низькими доходами перебуває у загрозовому стані [3, с. 58].

Порогом бідності визначається душевий добовий раціон харчування з енергетичною цінністю, нижчою за 2,5 тис. ккал та часткою продовольчих затрат у сімейному бюджеті понад 60%. За показником продовольчої доступності нинішній український рівень вищий від порога бідності, але майже у півтора рази нижчий від власної докризової позначки.

В Україні спостерігається тенденція загальногo зниження фактичного споживання продуктів та значного погіршення структури раціону харчування. Це виявилось не лише у зменшенні споживання продуктів тваринного походження (м'ясо, риба, молоко, яйця), але й у падінні частки цих білкових продуктів у загальному раціоні. Разом з тим за такими продук-

товими групами, як хліб і хлібні продукти відбувається перевищення рекомендованих норм.

Порушенням умов продовольчої безпеки на сьогодні є майже неконтрольоване ввезення в країну сировини та готових продуктів харчування, що містять різні харчові добавки та генетично модифіковані об'єкти (ГМО), дія яких на людину ще не досліджена [1, с. 14].

Агресивне використання сільськогосподарських угідь, монокультуризація, масове недотримання сівозмін тощо та істотне зменшення обсягів природоохоронної діяльності створили реальну загрозу ресурсо-екологічній безпеці розвитку аграрного сектору і загалом держави. Зростання в аграрному секторі, що відбувається завдяки концентрації землекористування, інтенсифікації сільськогосподарського виробництва та нарощенню його експортного потенціалу, трактується в Україні як безперечно позитивний процес, що сприяє виходу країни з кризи.

У 2011 р. стан продовольчої безпеки в Україні покращився, про що свідчать дані Звіту про стан продовольчої безпеки держави. Такі висновки можна зробити відповідно до покращення наступних показників. Середньодобова поживність раціону становила 2951 ккал, що на 18% перевищує граничний критерій (2500 ккал). Порівняно із попереднім роком споживання калорій населенням України збільшилося на 0,6%.

Зростання калорійності добового раціону відбулося за рахунок споживання продуктів харчування рослинного походження. Невідповідним до норм залишається співвідношення частки калорій, що споживаються із продукції рослинного та тваринного походження.

Пороговим вважаються значення, за якими 45% середньодобового раціону забезпечується за рахунок споживання продукції рослинного походження, а 55% – тваринного. Натомість лише 27,3% середньодобового раціону забезпечується за рахунок споживання продукції тваринного походження, що у 2 рази нижче за встановлений пороговий критерій [5]. Енергетична цінність раціону одного українця до стандарту споживання становить 98,4%.

Динаміка калорійності раціону населення країни зображена на рисунку 1.

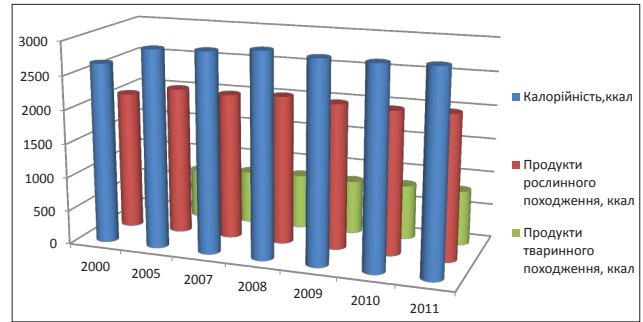

Рис. 1. Динаміка калорійності добового раціону харчування

Низький рівень споживання продуктів харчування тваринного походження пояснюється не лише проблемою недовиробництва потрібних обсягів продовольства аграрним сектором економіки. Це є проблемою всієї економіки, адже у значній частині населення немає коштів на повноцінне збалансоване харчування.

Зокрема, у 2011р. спостерігається недостатність споживання молока і молокопродуктів – на 46%, плодів, ягід і винограду – на 42%, м'яса і м'ясопродуктів – на 36%, риби та рибопродуктів – на 33% (табл. 1).

У 2011 р. порівняно з 2010 р. найбільше зросло споживання овоче-баштанної продукції (на 13,4%), яке досягло свого раціонального рівня, що пояснюється минулорічним високим врожаєм цих культур.

Споживання овоче-баштанної продукції було недостатнім у 2007 р. на 26%, у 2010 р. – на 11%. У 2007 р. недостатність споживання ячної продукції становила 13%, а вже у 2010 р. фактичне споживання яєць було оптимальним, тобто дорівнювало раціональним нормам. У 2011 р. порівняно з 2010 р. споживання яєць зросло на 6,9%.

У зв'язку із зменшенням поголів'я корів в усіх категоріях господарств споживання населенням молока і молокопродуктів зменшилося у 2011 р. по

Таблиця 1

Розрахунок індикатора достатності споживання продуктів харчування (на особу на рік, кг)

Назва продуктів харчування	Раціональна норма	2007 р.		2010 р.		2011 р.		Відхилення індикатора у 2011 р. до, (+,-)	
		фактичне споживання	індикатор достатності	фактичне споживання	індикатор достатності	фактичне споживання	індикатор достатності	2007 р.	2010 р.
Хліб і хлібопродукти	101,0	115,9	1,15	111,3	1,10	110,4	1,09	-0,06	-0,01
М'ясо і м'ясопродукти	80,0	45,7	0,57	52,0	0,65	51,2	0,64	0,07	-0,01
Молоко і молокопродукти	380,0	224,6	0,59	206,4	0,54	204,9	0,54	-0,05	0,00
Риба і рибопродукти	20,0	15,3	0,77	14,5	0,73	13,4	0,67	-0,1	-0,05
Яйця (шт.)	290	252	0,87	290	1,00	310	1,07	0,2	0,07
Овочі та баштанні	161,0	118,4	0,74	143,5	0,89	162,8	1,01	0,27	0,12
Плоди, ягоди, виноград	90,0	42,1	0,47	48,0	0,53	52,6	0,58	0,11	0,05
Картопля	124,0	130,4	1,05	128,9	1,04	139,3	1,12	0,07	0,08
Цукор	38,0	40,0	1,05	37,1	0,98	38,5	1,01	-0,04	0,03
Олія рослинна всіх видів	13,0	14,3	1,10	14,8	1,14	13,7	1,05	-0,05	-0,09

Розраховано за даними Державної статистичної служби України [8; 9]

рівняно з 2007 р. на 8,8%, а порівняно з 2010 р. – на 0,7%. У 2011 р. порівняно з 2010 р. внаслідок скорочення вилову риби на 3,4% та імпорту – на 14,2% споживання населенням риби та рибопродуктів зменшилося на 7,6%, а у порівнянні з 2007 р. – на 12,4% [4].

Фактичне споживання хліба і хлібопродуктів, яєць, картоплі, цукру, олії перевищувало раціональні норми і вкотре підтвердило той факт, що українці продовжують незбалансовано харчуватися і зловживати дешевшими продуктами харчування.

Проблема доступності продовольства – іншої важливої складової продовольчої безпеки – пов'язана перш за все з рівнем доходів, купівельною спроможністю населення та ціною доступності продуктів харчування. В Україні частка продовольчих затрат у сімейному бюджеті постійно зростає, що свідчить про низький рівень життя населення. Таке положення зумовлено загальним зниженням життєвого рівня переважної більшості населення, частина якого живе за межею бідності, та значною поляризацією між багатими та бідними [10, с. 124].

Економічна доступність продуктів харчування у 2007 р. становила 53,2% за порогового значення 60%. У 2011 р. цей показник становив 53,1%, що на 0,1% менше показника у 2007 р. і на 0,3% вище показника попереднього року.

Для порівняння зазначимо, що в країнах Європи доступність становить 20–25%. Якщо розглянути структуру витрат домогосподарств на продукти харчування, то найбільшу частку займають витрати на м'ясо (23%), на хліб і молоко порівну – по 13%, на овочі – 10%. Лише 3% витрачається на харчування поза домом і 2% на купівлю яєць.

У 2011 р. порівняно з 2010 р. місткість внутрішнього ринку овоче-баштанних продуктів зростає на 13%, плодово-ягідної продукції – на 9,2%, картоплі – на 7,7%, яєць – на 6,7%. А от місткість ринків олії і риби зменшилася однаково – на 8%, молока і хліба – на 1%, м'яса – на 2% (табл. 2).

Зменшення в раціоні населення кількості спожитого м'яса, молока, риби і збільшення картоплі свідчить про негативну ознаку споживання некалорійних і недорогих продуктів.

За даними Державного комітету статистики, у 2011 р. сукупні витрати домогосподарств становили 3456,01 грн на місяць, що на 12,5% більше, ніж у 2010 р. Із загальної суми домогосподарства витрачали на харчування 1836,69 грн на місяць проти 1639,92 грн у 2010 р. Індикатор доступності продуктів харчування становив 53,1% (граничний критерій – 60%). У загальній структурі витрат на продукти харчування найвищу питому вагу займали витрати на: м'ясо і м'ясопродукти – 23% [5].

Таким чином, на фоні позитивних тенденцій зростання доходної частини сімейного бюджету пересічного громадянина України у структурі його витратної частини все ще значну частку займають витрати на продукти харчування. Так, протягом 2000–2011 рр. цей показник зменшився на 16,9 відсоткових пункти, проте ще залишається високим та у 2011 р. склав 51,3%, тоді як у розвинених країнах світу його коливання відбуваються в межах 9–12%. Збільшилася частка витрат на непродовольчі товари та послуги, яка у 2011 р. становила 35,5%, в основному за рахунок збільшення витрат на житло, воду, електроенергію, газ і транспорт.

У 2011 р. на придбання продуктів харчування пересічний громадянин витрачав протягом місяця

Таблиця 2

Оцінка ємності внутрішнього ринку (тис. тонн)

Назва продуктів харчування	Ємність внутрішнього ринку			2011 р. до, %	
	2007 р.	2010 р.	2011 р.	2007 р.	2010 р.
Хліб і хлібопродукти	5392,2	5105,9	5046,8	93,6	98,8
М'ясо і м'ясопродукти	2124,6	2384,0	2339,4	110,1	98,1
Молоко і молокопродукти	10448,1	9469,8	9363,0	89,6	98,9
Риба і рибопродукти	710,3	667,0	614,3	86,5	92,1
Яйця (млн шт.)	11741,0	13279,6	14165,0	120,6	106,7
Овочі	5509,0	6581,3	7440,0	135,1	113,0
Плоди, ягоди, виноград	1958,0	2203,2	2405,0	122,8	109,2
Картопля	6065,0	5913,8	6368,3	105,0	107,7
Цукор	1860,0	1704,0	1758,3	94,5	103,2
Олія рослинна всіх видів	664,2	680,0	625,3	94,1	92,0
із неї олія соняшникова	450,0	428,0	426,0	94,7	99,5

Розраховано за даними Державної статистичної служби України [8; 9]

Таблиця 3

Диференціація доходів населення України

Рік	По всіх групах населення, грн на 1 особу	Децильні (10%) групи домогосподарств за рівнем середньодушових загальних доходів		Співвідношення вищого і нижчого децилів
		перший (нижчий) дециль (грн на одну особу)	десятий (вищий) дециль (грн на одну особу)	
2004	348,0	181,2	789,7	4,4
2005	506,3	270,9	1136,5	4,2
2006	619,9	327,6	1432,1	4,4
2007	773,9	346,9	1828,7	5,3
2008	1112,6	479,9	2783,0	5,8
2009	1159,7	518,2	2901,3	5,6
2010	1339,4	615,4	3302,4	5,4
2011	1483,3	709,0	3465,8	4,9

Розраховано за даними Державної статистичної служби України [8; 9]

685 грн, що складає 75% від розміру прожиткового мінімуму. Аналіз структури споживчого кошика в розрізі видів продовольства протягом 2004–2011 рр. (табл. 3) свідчить про зменшення частки на придбання м'яса та м'ясопродуктів, що на фоні збільшення їх споживання у натуральному вимірі є досить позитивною тенденцією, також зменшилася частка витрат на придбання олії та цукру. Натомість населення більше стало витрачати на молоко і молокопродукти (у 3 рази) та фрукти (у 3,5 рази) на фоні зростання витрат на придбання всього продовольчого кошика у 2,5 рази.

Критична ситуація з купівельною спроможністю населення України полягає не лише в тому, що за багатьма видами продукції (м'ясо, молоко, плоди, ягоди, риба) не досягнуто раціональних норм споживання, а ще і у великій диференціації споживання продуктів харчування в домогосподарствах залежно від розміру середньодушових загальних доходів за рік на одну особу. Так, у 2011 р. коливання між споживанням продуктів харчування в групах населення з максимальними і мінімальними доходами становили по м'ясу і м'ясопродуктах у 3,3 рази, молоку і молокопродуктах – у 6 разів, фруктах і ягодах – у 16 рази, рибі і рибопродуктах – у 7 разів.

Лише по хлібу, хлібобулочних виробах і картоплі коливання становлять 1,5–2,5 рази. Порівняно з 2005 р. розрив у споживанні продуктів харчування між цими верствами населення збільшився. Нині основним джерелом надходження продуктів харчування для жителів сільської місцевості стали особисті селянські господарства.

Протягом останніх років намітилася тенденція скорочення розриву між групами населення з мінімальними та максимальними доходами. Якщо у 2008 р. розрив у доходах між крайніми децильними групами складав 5,8 рази, то у 2011 р. цей показник складав 4,9 рази. Проте все ще залишається досить високий розрив між цими прошарками населення, зокрема у 2003 р. цей показник складав 4,1 рази.

Як відзначив А.В. Чайнов: «Грізна година, коли виявляються безсилями всі методи підприємництва, коли економічна криза і удари організованого супротивника змінитимуть наші складні підприємства, для нас можливий єдиний вірний шлях порятунку... шлях цей: перекласти на плечі того атланта, яким тримається вся наша робота, та, по суті, і все народне господарство нашої Батьківщини, на плечі селянського господарства. Ці плечі зможуть витримати всяку складність, якщо... тільки захочуть підставити себе» [11, с. 456].

Як показало проведене дослідження, в Україні спостерігається тенденція загального зниження фактичного споживання продуктів та значного погіршення структури раціону харчування. Це виявилось не лише у зменшенні споживання продуктів тваринного походження (м'ясо, риба, молоко, яйця), але й у падінні частки цих білкових продуктів у загальному раціоні. Разом з тим за такими продуктовими групами, як хліб і хлібні продукти відбувається перевищення рекомендованих норм.

Відмінна риса стану продовольчої безпеки в Україні полягає в тому, що дефіциту продуктів харчування немає, але рівень його споживання внаслідок зниження купівельної спроможності населення, низької заробітної плати і високих цін знижується.

Отже, стан продовольчої безпеки у 2011 р. покращився за рахунок зростання середньодобової калорійності раціону населення країни, поліпшення рівня доступності продуктів харчування для насе-

лення країни, забезпечення формування державного інтервенційного фонду продовольчого зерна, задоволення потреб населення у продовольстві, у межах його купівельної спроможності продовольчих груп за рахунок продукції вітчизняного виробництва. Проте незбалансованість раціонів харчування та значна частка витрат на продукти харчування, на нашу думку, залишається однією з основних проблем, що заважає забезпеченню продовольчої безпеки у межах держави на достатньому рівні.

Вітчизняна модель аграрного виробництва, сформована упродовж двох останніх десятиліть, дає змогу досягати економічного зростання, а також забезпечувати вагомі фінансові результати певному колу виробників. Водночас суспільні блага, у тому числі такі важливі, як продовольче самозабезпечення, економічна база життєдіяльності сільського населення, відтворення селянства та підтримання екологічної рівноваги, що повинні створюватися у процесі сільськогосподарського виробництва, продукуються недостатньо, а сімейний тип господарювання, який найповніше зорієнтований на створення цих благ, не отримує належного розвитку. Тому існуюча модель аграрного виробництва потребує всебічної модернізації, здійснюваної на соціоекономічних засадах.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, існуюча модель аграрного виробництва потребує переорієнтації та всебічної модернізації. Це необхідно зафіксувати у формуванні мети стратегії, визначивши її як створення організаційно-економічних умов для ефективного розвитку аграрного сектора на основі єдності економічних, соціальних та екологічних інтересів суспільства для задоволення його потреб не лише у якісному та безпечному продовольстві та сільськогосподарській сировині, а також у суспільних послугах нетоварного характеру. Останнє зобов'язує до посилення аспектів сільського розвитку у викладі стратегічних цілей аграрного сектора [6].

Таким чином, завдання підвищення конкурентоспроможності вітчизняного аграрного виробництва полягає у створенні умов для зростання загального рівня продуктивності сектору на засадах сталості, при гармонійному поєднанні різних галузей сільського господарства і типів господарств (великих, середніх і малих), коли кожне з них займає найбільш притаманну йому ринкову нішу. Це поєднання має відкрити можливості для раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу, а також створення умов рівного доступу виробників до техніко-технологічних та організаційних інновацій, фінансів, ринкової інфраструктури, вигід від експорту продукції [7].

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Вадзюк С.Н. Медико-екологічні проблеми в сучасних умовах / С.Н. Вадзюк, О.Є. Федорців // Екол. вісн.: Київ. – 2008. – № 1. – С. 14–15.
2. Волченко Н.В. Сутність та поточний стан продовольчої безпеки держави / Н.В. Волченко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент». – 2013. – № 5(56). – С. 15.
3. Гросул В.О. Забезпечення продовольчої безпеки України / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Регуляторні механізми у сфері виробництва та споживання продовольчих товарів в умовах інтеграційних процесів» / В.О. Гросул. – Миколаїв. – 2010. – С. 58–61.
4. Звіт про стан продовольчої безпеки України у 2011 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.me.gov.ua/file/link/187457/file/zvit2011.doc.
5. Крупа О.М. Оцінка стану продовольчої безпеки в Україні [Електронний ресурс] / О.М. Крупа // Ефективна економіка. – 2013. – № 6. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua>.

6. Присяжнюк М.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zakonoproekt.org.ua/Kabinet_Ministriv_Ukrainy_proponuje_Radi_proekt_Zakonu_Pro_prodovaljchu_bezpeku.aspx Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про продовольчу безпеку України» / М.В. Присяжнюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zakonoproekt.org.ua/Kabinet_Ministriv_Ukrainy_proponuje_Radi_proekt_Zakonu_Pro_prodovaljchu_bezpeku.aspx.
7. Прокопа І., Бородіна О. Яка модель агросектору необхідна Україні? / І. Прокопа, О. Бородіна // Дзеркало тижня. Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dt.ua/ECONOMICS/yaka_model_agrosektoru_neobhidna_ukrayini-102318.html. – 2012. – 18 – 25.05.
8. Сільське господарство України у 2011 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://agroua.net/news/news_38766.html.
9. Статистичний збірник «Сільське господарство України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv>.
10. Стратегія національної безпеки України в контексті досвіду світової спільноти : зб. ст. за матеріалами міжнародної конференції / Національний інститут стратегічних досліджень, центр міжнародної безпеки та стратегічних студій ; голов. ред. О.Ф. Белов. – К. : ТОВ ВКФ «Сатсанга», 2001. – 224 с.
11. Чайанов А.В. Организация крестьянского хозяйства / А.В. Чайанов // Великий незнакомец. – М. : Политиздат, 1992. – 673 с.

УДК 330.322:631.164.23

Гераймович В.Л.
кандидат економічних наук,
асистент кафедри «Фінанси і кредит»
Національного університету біоресурсів і природокористування України

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ

Узагальнено теоретичні положення, проаналізовано особливості та розроблено методичні та практичні рекомендації щодо підвищення ефективності управління інвестиційним процесом. Визначено його вплив на розвиток аграрного сектору. Обґрунтовано механізм визначення впливу інвестиційної політики в аграрній сфері на розвиток інвестиційного процесу.

Ключові слова: аграрний сектор, інвестиції, інвестиційний процес, інвестиційна діяльність, інвестиційна політика, інвестиційна стратегія.

Гераймович В.Л. ВЛИЯНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОГО ПРОЦЕССА НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНА

Обобщены теоретические положения, проанализированы особенности и разработаны методические и практические рекомендации по повышению эффективности управления инвестиционным процессом. Определено его влияние на экономическое развитие аграрного сектора. Обоснован механизм оценки влияния инвестиционной аграрной политики страны на развитие инвестиционного процесса, определены направления активизации и повышения эффективности инвестиционного процесса.

Ключевые слова: аграрный сектор, инвестиции, инвестиционный процесс, инвестиционная деятельность, инвестиционная политика, инвестиционная стратегия.

Geraimovych V.L. THE IMPACT OF THE INVESTMENT PROCESS ON ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REGION

The methodical and practical recommendations for the investment process management efficiency improvement as well as assessment of its impact on the economic development of the agricultural sector of the region are developed. The mechanism for the assessment of agricultural sector investment policy impact on investment process development is substantiated.

Keywords: agricultural sector, investment, investment process, investment activity, investment policy, investment strategy.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток будь-якого суспільства важко уявити без такого економіко-правового явища, як інвестування, що водночас стало однією з найгостріших проблем активізації соціально-економічного розвитку аграрного сектору, визнаного пріоритетною галуззю національної економіки України.

Залучення інвестиційних ресурсів в аграрну сферу економіку країни за рахунок створення сприятливого інвестиційного клімату, законодавчого забезпечення гарантій збереження капіталу і стимулюючого оподаткування мають важливе практичне значення. Відповідно, постає комплекс завдань щодо обсягу інвестицій, вибору оптимальних варіантів інвестиційних вкладень, активізації інвестиційних процесів та удосконалення процесів прийняття раціональних управлінських рішень щодо інвестиційної діяльності.

Визначення необхідних обсягів залучення інвестицій без детального обґрунтування можливостей їх ефективного освоєння не можуть бути адекватними критеріями оцінки економічного розвитку та конкурентоспроможності галузей аграрної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Активізації інвестиційних процесів в аграрному секторі економіки, підвищенню інвестиційної привабливості галузей і підприємств та їх державної підтримки надають у своїх дослідженнях першочергового значення К.С. Берестовий, О.Г. Боброва, О.А. Бондаренко, О.П. Бондарчук, К.Б. Волощук, А.П. Гайдучкий, Ю.В. Герасименко, С.О. Гуткевич, О. М. Дуфенюк, М.І. Кісіль, М.Ю. Коденська, Г.П. Лайко, Ю.О. Лупенко, О.М. Могильний, П.Т. Саблук, Г.В. Сеніна, О.В. Скидан, А.В. Чупіс, В.С. Шебанін та ін. Проте проблеми підвищення ефективності механізму регулювання інвестиційних процесів в аграрній сфері потребують подальших досліджень.

Нагальною залишається потреба підвищення ефективності організаційно-економічного механізму регулювання інвестиційної діяльності, мобілізації внутрішніх резервів, створення сприятливих умов для залучення інвестицій, формування наукових підходів до розробки дієвих напрямів здійснення інвестиційного процесу в умовах невизначеності й ризику, обґрунтування практичних засад для їх ре-